

5 februari 2013

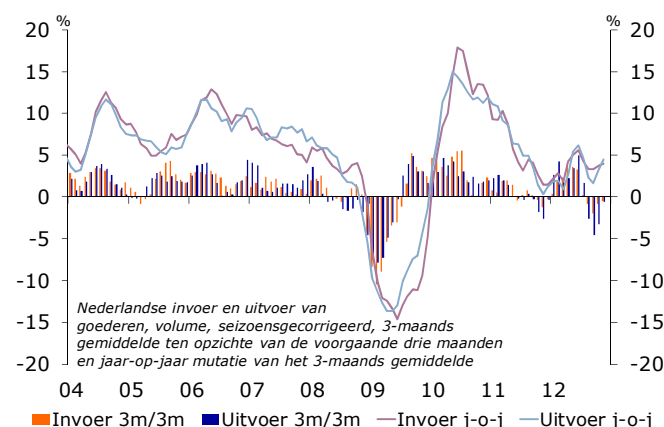
Export groeit weer, binnenlandse vraag blijft dalen

	2011	2012	2013
<i>jaar-op-jaar mutatie in %</i>			
Bruto Binnenlands Product	1,1	-1	-¼
Particuliere consumptie	-1	-1½	-¾
Overheidsbestedingen	0,1	¼	-½
Private investeringen	8,9	-4½	-2½
Goederen- en dienstenuitvoer	3,9	2¾	2
Goederen- en diensteninvoer	3,6	2½	2
Consumentenprijsindex	2,4	2½	2½
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	4,4	5¼	5¾
Begrotingssaldo overheid (% BBP)	-5,1	-3,7	-3,3
Overheidsschuld (% BBP)	65,5	71,4	74,5
Saldo lopende rekening (% BBP)	6¾	7¼	7

De groeiprestatie van de Nederlandse economie was in 12K4 naar verwachting zwak. De export zal na de forse krimp in het derde kwartaal waarschijnlijk weer groeien. Maar de consumptie van huishoudens lijkt juist harder te dalen dan in het kwartaal ervoor. De daling van de bezettingsgraad in de industrie wijst bovendien op een verdere krimp van de bedrijfsinvesteringen. Door de exportgroei zal de aanzienlijke BBP-krimp van 12K3 waarschijnlijk niet worden herhaald, maar een verdere daling van de economische activiteit is zeker mogelijk. Vertrouwensindicatoren wijzen op enige stabilisatie in de industrie aan het begin van 2013.

Bron: CBS, Rabobank

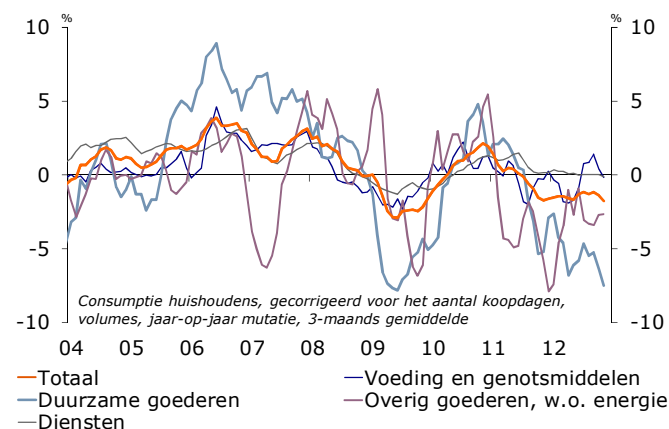
De uitvoer vindt de weg omhoog weer ...

Het exportvolume van goederen steeg in november voor de tweede maand op rij, met 1,6% m-o-m na 0,4% in oktober. Ook de import groeide in beide maanden, maar minder hard dan de export. Bij gelijkblijvende handelsvolumes in december zal de export in het vierde kwartaal harder zijn gegroeid dan de import, waardoor de netto-handel een positieve bijdrage kan leveren aan de groei van de economische activiteit. In het derde kwartaal was de netto-export juist nog een belangrijke factor in de forse krimp van het BBP. Wij verwachten dat de exportgroei in de loop van 2013 voorzichtig aan zal trekken door een iets sterkere groei van de wereldeconomie.

Bron: CBS, bewerking Rabobank

... maar de bestedingen van huishoudens dalen nog ...

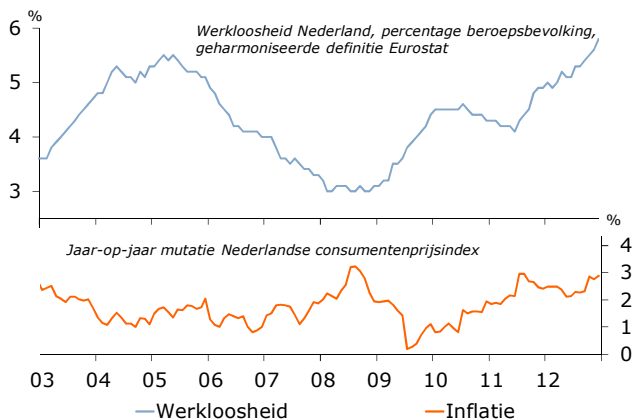
Bron: CBS

Terwijl de export de weg omhoog weer gevonden heeft, nam de krimp van het consumptievolumen van huishoudens in november toe naar 3% j-o-j, van 2,2% in oktober. Dit wijst erop dat de kwartaal-op-kwartaal krimp van de particuliere consumptie in het vierde kwartaal groter zal zijn dan in het kwartaal ervoor. November was de maand waarin het consumentenvertrouwen flink daalde. Dit gebeurde na de publicatie van het regeerakkoord eind oktober. In januari lijkt de ergste schrik van de aangekondigde bezuinigingen verdwenen en verbeterde het consumentenvertrouwen. Toch is de eerdere daling in november nog niet goedge maakt. Het vertrouwen blijft dan ook in de buurt van het historische dieptepunt.

Conjunctuurbeeld Nederland

5 februari 2013

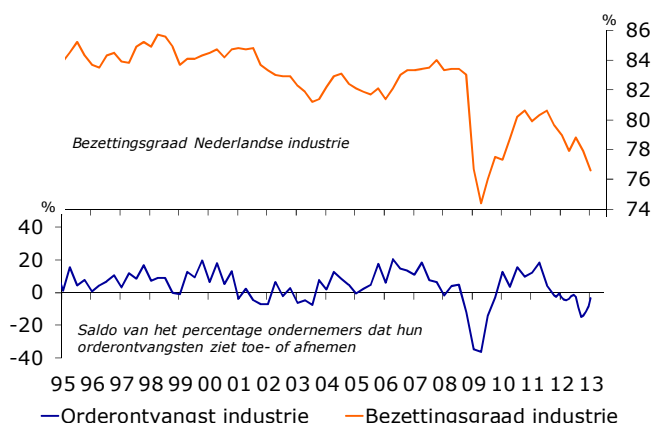
... en het vooruitzicht voor de consumptie blijft slecht

Hoewel de consument in januari iets minder pessimistisch werd, blijft de realiteit van forse bezuinigingen en lastenverzwaringen onverminderd bestaan. De btw-verhoging van afgelopen oktober zal de inflatie een jaar lang op een relatief hoog niveau houden. De loongroei ligt door de hoge werkloosheid aanzienlijk lager dan de geldontwaarding, waardoor de reële lonen dalen. Het werkloosheidspercentage steeg in 12K4 in een versneld tempo, tot 5,8% in december. Een verdere stijging in de eerste helft van het jaar ligt gezien de zwakke economische ontwikkeling voor de hand. Dit alles leidt naar verwachting tot een verdere daling van de particuliere consumptie.

Bron: Reuters EcoWin

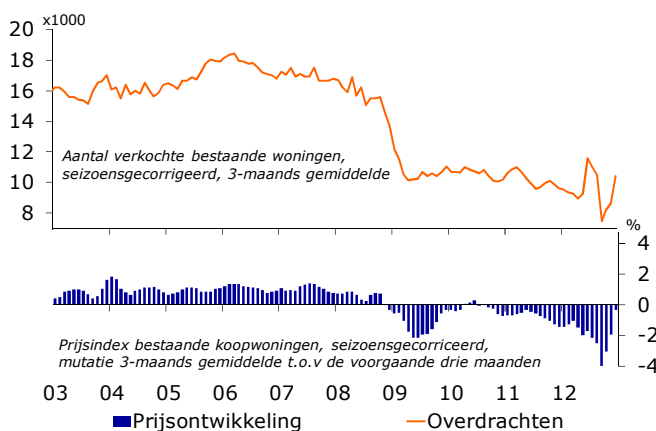
Bezettingsgraad industrie daalt verder

Het producentenvertrouwen in de industrie bleef in januari op het niveau van december steken. De bezettingsgraad daalde naar een zeer laag niveau. Dit ondersteunt onze verwachting dat de investeringen dit jaar verder zullen dalen. Lichtpuntje in de ondernemersenquête van het CBS was het oordeel over de orderontvangsten. Daar kwam het punt waar evenveel ondernemers de orders zien stijgen en dalen dichterbij. In een andere enquête steeg de PMI inkoopmanagersindex voor de Nederlandse industrie in januari tot boven de 50. Al met al lijkt de Nederlandse industrie na een periode van krimp in 2012 aan het begin van dit jaar te stabiliseren.

Bron: CBS

Woningmarkt onder invloed van beleidsveranderingen

Bron: CBS, bewerking Rabobank

Het aantal verkochte bestaande woningen was in het vierde kwartaal van 2012 aanzienlijk hoger dan een kwartaal eerder. De prijsdaling is in het vierde kwartaal bijna stilgevallen. Net als in het tweede kwartaal, toen huishoudens met het oog op de mogelijke verhoging van de overdrachtsbelasting de aankoop van woningen nog voor 1 juli wilden doen, werd het relatief hoge aantal transacties ook nu weer beïnvloed door overheidsbeleid. In het vierde kwartaal werd het aantal verkopen gestimuleerd door de nieuwe hypotheekregels die op 1 januari in zijn gegaan. Zoals dat in het derde kwartaal gebeurde, zullen de transactie-aantallen en de prijzen in het eerste kwartaal van dit jaar waarschijnlijk weer dalen.

www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 - 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl